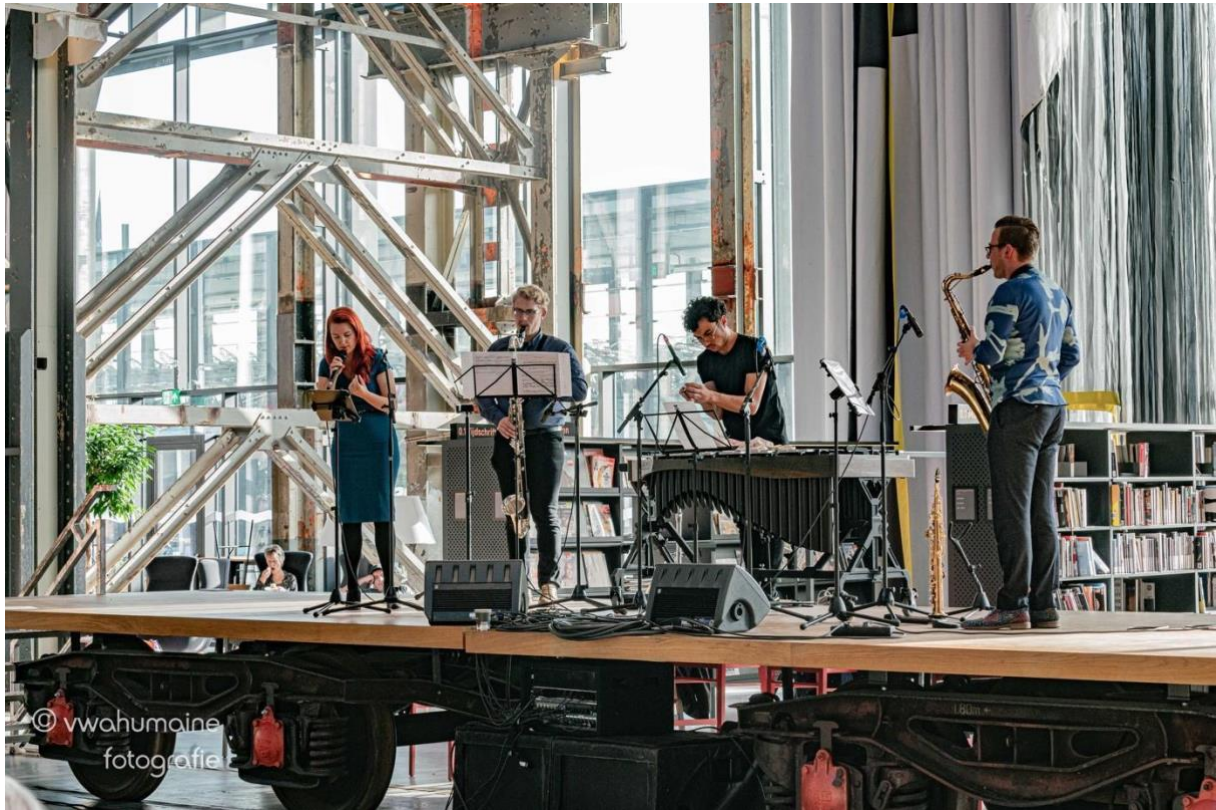

JAARVERSLAG 2022 ENSEMBLE VONK

SAMENSTELLING BESTUUR EN ENSEMBLE

Stichting Ensemble VONK
Bochtakker 33
5056 LG
Berkel-Enschot
KvK: 64209253
RSIN: 8555.66.450

Bestuursleden:
Voorzitter - A.C. Plug
Secretaris - M.J.J. Andriessen
Penningmeester - O. Witte

Team Ensemble VONK:
Nicoline Soeter - componiste/ artistieke leiding
Rianne Wilbers - zang/ productie
Tom Sanderman - saxofoons/zakelijke leiding
Erwin Muller - klarinetten
Reggy van Bakel - slagwerk

KORT PROFIEL

Ensemble VONK heeft een sterk eigen geluid door de originele bezetting van sopraan, saxofoons, klarinetten en slagwerk. Open-minded en grensverleggend bouwt het ensemble sinds de oprichting in 2015 aan een nieuw repertoire. Vier musici en een componiste vormen de vaste basis; blijven elkaar uitdagen in het vinden van een uitgesproken klank. Kern van de artistieke signatuur is het maken en spelen van art songs. In essentie is dat de combinatie van nieuw geschreven poëzie en muziek en toch horen ook vocale lijnen zonder tekstuele betekenis tot ons materiaal. De uitingsvorm is variabel, spelend met het instrumentarium, genre en discipline grenzen. Ook het uitbreiden van de vaste bezetting met enkele gastspelers behoort tot de mogelijkheden. In onze projecten geven we internationaal gerenommeerde componisten, songwriters, dichters en librettisten een eigentijdse stem.

VOORWOORD

Het jaar 2022 was een jaar van veerkracht en memorabele concerten, maar ook van aanpassing en inventiviteit. In het voorjaar van 2022 vervielen de laatste coronamaatregelen, maar de gevolgen van de pandemie bleven op allerlei manieren doorwerken. We bedanken de gemeente Tilburg voor het in het leven roepen van het Corona herstellfonds en de bijdrage die beschikbaar gesteld wordt voor activiteiten in 2023. Onze activiteiten hebben we in 2022 op eigen wijze en in verbinding met anderen vormgegeven. We zijn trots op de innovatieve reeks concerten die we samen met De Link en Mathijs Leeuwis in het project Stadscomponist Tilburg hebben neergezet en het nieuwe album *A songbook of rare feelings* dat in december 2022 is uitgekomen bij SONNA Records. Een lyrisch en expressief album; muziek en literatuur versmelten, associaties met verschillende genres kunnen ongehinderd naast elkaar bestaan. *'VONK is een kwartet van zang, klarinet, sax en slagwerk met een bijzonder, oorspronkelijk geluid: eerder ingetogen dan uitbundig, meer indie dan klassiek, gericht op fijnzinnige texturen van klankkleur, met de heldere vibratoloze stem van Rianne Wilbers als vaandel'*, schreef recensent Joep Stapel op 7 december 2022 in het NRC.

ACTIVITEITEN 2022

A songbook of rare feelings

Het project *A songbook of rare feelings* groeide in 2022 door. VONK speelde het programma bij De Link Tilburg, Kunstinstituut Melly in Rotterdam en tijdens Het Grachtenfestival. Memorabel was het optreden in de Rode Hoed in Amsterdam, waar Dieuwertje Blok de muzikale talkshow EarBites presenteerde. Later in het jaar speelden we het programma tijdens Tracking Tilburg in de Lochal en bij het Batavierhuis in Rotterdam.

'Met een combinatie van muziek en literatuur gaat ensemble VONK op ontdekkingsstocht door het gevoelsleven. A Songbook of Rare Feelings biedt een veelkleurige waaier aan art songs, de versmelting van muziek en literatuur.' Edo Dijksterhuis, Zout Magazine april 2022

In september organiseerden de Academy of Music and Performing Arts (AMPA) en de Master of Music (MoM) van de Fontys het festival Fresh from the Oven. Het festival is bedoeld om de meest uitgesproken afstudeerders te 'highlighten' en alumni, studenten, partners en docenten te ontmoeten aan het begin van het nieuwe academisch jaar. VONK was uitgenodigd als *Fontys Focus Ensemble* om tijdens een minisymposium in gesprek te

gaan en inzichten te delen over onze ervaringen in het professionele muziekveld. Omdat het ensemble volledig uit alumni van de Fontys bestaat, was het voor zowel uitvoerders als publiek een plezierig en interessant moment van reflectie. We sloten af met een concert ter inspiratie.

Hoogtepunt van het jaar was de release van het album *A songbook of rare feelings* in samenwerking met SONNA Records. *A songbook of rare feelings* is sinds de release te horen geweest bij Podium op Zaterdag, NTR Radio 4, De Ochtend van 4 op NPO Klassiek en VPRO Vrije Geluiden.

Album cover, artwork Brett Meredith

Voorbereidingen activiteit 3, productie *The Ming Passion*

The Ming Passion is een magisch eigentijds oratorium gebaseerd op een waargebeurd verhaal over het oudste levende zeedier ooit: een Arctica Islandica, een Noordkromp, genaamd Ming (1499-2006). De noordkromp werd in 2006 bij de kust van IJsland gevangen en ingevroren voor wetenschappelijk onderzoek. Het tellen van de parelmoer laagjes gaf informatie over de leeftijd en vernieuwde inzichten in klimaatverandering door de eeuwen heen. Pas in het laboratorium kwamen Britse wetenschappers er achter dat het dier 507 jaar oud was. Het schelpdier kreeg de naam Ming, naar de in China heersende dynastie op het tijdstip van zijn ontstaan. Het verhaal van Ming wat in 2006 een mediahype werd (wetenschappers hebben het oudste levende dier vermoord) had ook kunnen gaan over een groter verhaal. Over Ming als symbool voor de kwetsbaarheid van niet-mensen of over het verlies van verbondenheid met andere levensvormen.

Voor het libretto van *The Ming Passion* gaat artistiek leidster en componiste Nicoline Soeter een samenwerking aan met Lisanne van Aert. Haar expertise op het gebied van schrijven voor theater, haar grote liefde voor het schrijven van het gezongen woord en haar bevlogenheid voor onze protagonist maken haar tot een ideale samenwerkingspartner. Lisanne van Aert: 'De fantasierijke vertelvorm biedt ruimte aan een thematiek die mij erg aan het hart ligt: het verlangen vloeibaar te worden en de angst voor verstarring. In tijden

van klimaatcrisis en maatschappelijke verstarring, vind ik het luisteren naar niet menselijke wezens, het luistervermogen stimuleren, een waardevol gegeven.'

Voor de scenografie heeft VONK de lichtontwerpers van de Theatermachine gevraagd. Om een eigentijds oratorium te creëren wat anders is dan de traditionele vorm en de magie van beweging in gang te zetten werken we met een lichtdecor. Ontwerpen van de Theatermachine onderscheiden zich doordat licht en ruimte gezien worden als een middel om een verhaal te vertellen; het zijn betekenisdragers. De eerste uitvoeringen zullen in 2023 plaatsvinden.

Stadscomponist Tilburg - Ensemble in Residence bij De Link - coproductie

In het tweede jaar van de residency bij De Link om nieuwe composities van de Stadscomponist van Tilburg uit te voeren, ontstond een bijzonder inspirerende wisselwerking. In de analoge opnamestudio *Het Concreet* ontwikkelden de musici van VONK en Mathijs Leeuwis samen nieuw materiaal voor twee composities. Reggy van Bakel, die in VONK slagwerk speelt, maar ook als componist actief is, verdiepte zich in het werken met analoge tape recorders en creëerde magische soundscapes in combinatie met zijn slagwerk instrumentarium. Ook de andere musici werden co-creators, deelden hun expertise en ideeën met de Stadscomponist. Het resulteerde in een reeks meditatieve concerten in Tilburgse kerken, maar ook in een wonderlijke mix van ambient soundscapes, uitwaaiende lyrische momenten en expressieve freejazz tijdens het slotconcert van het mini festival Tracking Tilburg. De eerste compositie werd op 30 april 2022 door De Link gepresenteerd in de Broekhovense

kerk. Mathijs Leeuwis gebruikte in het ruimtelijke muziekstuk T.I.L.B.U.R.G. voor elektronica en ensemble VONK, ook opnames van het orgel in de Heuvelkerk. Als stadscomponist van Tilburg focust hij op de thema's vergankelijkheid, aandacht/nieuwsgierigheid en rituelen. Het kerkorgel is voor hem het instrument bij uitstek dat deze thema's verbindt. Mathijs Leeuwis legde de nadruk op de manier waarop het instrument mechanisch werkt. Hij speelde met de de luchttoevoer, waardoor er meer of minder lucht door de orgelpijpen stroomt, en bewerkte het geluid in zijn studio. Tijdens de première in de Broekhovense kerk ontstond een dialoog tussen de gemanipuleerde orgelklanken en het live bespeelde orgel. De musici van VONK bewogen zich door de kerk en tussen het quadraphonisch opgestelde speakersysteem. Zo konden grote klankwolken ontstaan, die zo traag verschoven dat het leek alsof ze stilstonden, maar toch continu in beweging waren. Ook in de Mariakerk en de St. Janskerk in Goirle werden bezoekers van De Link, publiek uit de achterban van VONK en Mathijs Leeuwis, maar ook buurtbewoners, verrast door een soort levende geluidsinstallatie en een totaal nieuwe ervaring van het orgelgeluid.

VONK was betrokken bij 'Tilburg Concrète', een compositiemarathon: het 24-uurs project dat 24 musici samenbracht op een 24-sporen geluidsband – ieder uur één. Van vrijdag 27 mei, 20:00 uur tot zaterdag 28 mei, 20:00 uur sloten Mathijs Leeuwis en Mathijn den Duijf zich een etmaal op in hun studioruimte Het Concreet en creëerden een 'muzikale echo' van Tilburg.

Ieder uur ontvingen zij een musicus die al improviserend een bijdrage deed aan de compositie, live te volgen via een stream op de social mediakanalen van De Link. Steeds werd een nieuwe laag aan de compositie toegevoegd. Na 24 uur werd in de studio met publiek erbij het resultaat gedeeld: een prachtig surrealistisch, zeer organisch en intuïtief gevormd stuk.

VONK tijdens Tracking Tilburg op 29 oktober 2022, ook te zien in de aftermovie via het youtube kanaal van De Link.

CULTURELE CODES

Fair practice code

Zoals in het voorwoord omschreven was het nodig om onze inventiviteit en aanpassingsvermogen aan te spreken door de gevolgen die de pandemie nog steeds met zich meebracht. De minimumnorm voor de uitbetaling van musici, die in 2021 is gesteld door het NTB, hebben wij kunnen vasthouden. De samenwerking met De Link en de Corona compensatie vanuit het Fonds Podiumkunsten voor ons project *A songbook of rare feelings* hebben er zelfs voor gezorgd dat we lage uitkoopsommen konden aanvullen en extra repetities konden inplannen. Vanwege een ruime spreiding van concerten en vanwege een aantal concerten die we met invallers hebben gespeeld was dit erg van belang. Met de huidige inflatie voorzien wij meer stijgingen van minimumnormen cultureel breed in de toekomst en hebben, met het gestelde doel binnen ons meerjarenbeleid om te groeien in onze uitbetalingen naar betrokken kunstenaars, daarom hogere bedragen aangevraagd in onze fondsenwerving voor ons volgende project *The Ming Passion*.

Solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie, de vijf kernwaarden van de code die wij in al onze projecten en met iedere samenwerking blijven nastreven.

Governance code cultuur

Het bestuursreglement van Stichting Ensemble VONK is gebaseerd op de richtlijnen van de Governance Code Cultuur. Een rooster van aftreden, taken, bevoegdheden en nevenfuncties van het bestuur zijn vastgelegd. Het bestuur komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar, maar overlegt ook bij tussentijdse vragen van artistieke en zakelijke leiding. Het bestuur vervult haar taken onbezoldigd, passend bij de status als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Code diversiteit & inclusie

In onze projecten geven we internationaal gerenommeerde componisten, songwriters, dichters en librettisten een eigentijdse stem. We hebben oog voor diversiteit en inclusie door ons ook te verbinden met makers die een niet-westerse achtergrond hebben. De Brits-Zambiaanse dichter Kayo Chingonyi schreef drie teksten voor ons project *A songbook of rare feelings*, die eveneens op ons album te horen zijn. Componist Morris Kliphuis over het componeren van de muziek bij een van zijn gedichten: 'Kayo Chingonyi schreef een raadselachtige tekst over tijd, herhaling en alleen-zijn. De vertelster is geïsoleerd, aan haar trekt een buitenwereld voorbij waarin alles zich eindeloos lijkt te herhalen. Een uitdaging voor een componist, want hoe beeld je in tijdsgebonden muziek het gevoel uit dat de tijd stilstaat, dat de macht van de tijd even opgeheven is? Ik heb me gericht op de tegenstelling tussen stasis en snelle activiteit, en geprobeerd daarmee die paradoxale ervaring vorm te geven. Een toestand waarin plotseling alles snel gaat en er toch niets verandert. De *spoken word* - flow van de tekst heb ik voor de zang vertaald naar een soort folkidioom, geïnspireerd op het werk van de zanger Sam Lee, met kleine stembuigingen en een spraakachtige cadans.'

In de samenwerking met De Link en Stadscomponist Mathijs Leeuwis speelt inclusiviteit een belangrijke rol. Door zowel in het project T.I.L.B.U.R.G., als tijdens het mini-festival Tracking Tilburg in de Lochal, de openbare ruimte op te zoeken en een lage drempel te creëren, konden we ook wijkbewoners, ouderen en rolstoelgebruikers bereiken. De pastor van de Mariakerk vertelde diep geraakt te zijn. Hij gaf toe dat hij niets begreep van hoe deze muziek tot stand kwam, maar dat het fantastisch was om deze klanken in zijn parochie te beleven. Ook mooi om reacties in de Lochal te horen van bezoekers die doorgaans minder naar concerten gaan of spontaan dansende kinderen te zien bij de expressieve improvisaties tijdens het slotconcert.

REFLECTIE OP DE ROL VAN VONK IN DE STEDELIJKE EN BRABANTSE INFRASTRUCTUUR

Het uitbrengen van ons album bij het door Sanne Rambags opgerichte label SONNA Records is een mooi voorbeeld van samenwerking in de regio. De artistieke verwantschap; het vrij bewandelen van paden tussen poëzie, song-writing en nieuw gecomponeerde of geïmproviseerde muziek; was al merkbaar in de tijd dat de musici van VONK en Sanne Rambags elkaar tegenkwamen tijdens de studie. We delen een open kijk op muzikale genres en het creëren van een eigen karakteristieke klankwereld om emoties te kunnen uiten. In het interview met Edo Dijksterhuis voor ZOUT magazine zei Tom Sanderman, zakelijk leider van VONK: ‘Voor *A Songbook of Rare Feelings* ging VONK in zee met Kate Moore, Morris Kliphuis en Remy Alexander – allemaal componisten die net als de ensembleleden graag de schuttinkjes tussen genres omvertrekken. ‘De openheid waarmee wij het nieuwe tegemoet treden is typisch Tilburgs’, denkt Sanderman, die net als alle andere ensemble leden gestudeerd heeft aan het Tilburgs conservatorium. ‘We zijn niet te herkennen aan één stijl maar wel herkenbaar in ons geluid.’

In het beleidsplan 2021-2024 schreven we: VONK profileert zich als innovatief muzikaal talent uit de provincie Noord-Brabant. VONK is in Brabant het enige ensemble dat zich structureel met nieuw gecomponeerde muziek laat horen en is daardoor van meerwaarde voor het productieklimaat in de regio. Een belangrijk doel wat we omschreven is om jonge musici uit de regio te inspireren om zich in te zetten voor hedendaagse muziek. Zowel bij het festival *Fresh from the Oven* van de Fontys als bij de concerten in de LoHal kon VONK die voorbeeldfunctie vervullen. Dat we tijdens het symposium ook voorbeelden konden geven op het gebied van profilering en fondsenwerving en alumni konden adviseren hoe ze hun weg in het netwerk kunnen vinden, maakte de kartrekkers rol concreet.

MARKETING EN COMMUNICATIE

Eerder in dit jaarverslag is al te lezen dat het uitbrengen van ons tweede album één van de hoogtepunten van ons jaar was. In elke stap van het proces hebben we als organisatie een mooie professionaliseringsslag gemaakt. Allereerst een groot compliment aan onze musici voor de prachtige focus en muzikaliteit in de studio, maar dan is er nog geen album. Van de eerst opgenomen noot tot aan de oren van de luisteraars hebben wij het gestuurd naar onze wens. Een belangrijk onderdeel is de continuïteit in onze samenwerkingen. Audio-technicus Fieke van den Hurk, beeldend kunstenaar Brett Meredith (cover-art) en de persbenadering door Johan Kloosterboer zorgen ervoor dat onze klank, onze beeldtaal en onze communicatie met en richting pers herkenbaar is.

Een nieuwe samenwerking ontstond op natuurlijke wijze met SONNA Records. Naast de praktische ondersteuning rondom het online uitbrengen van het album resulteerde de samenwerking in het samenbrengen van beide netwerken. Dit heeft ervoor gezorgd dat pers en luisteraars met een been in de hedendaagse muziek door ons werden bereikt en de benen die richting jazz staan door SONNA. Een gemeenschappelijk doel om te laten zien dat de grenzen tussen genres òf niet meer bestaan, òf niet meer nodig hebben dan een kleine stap werd concreet. Ons concert in het Batavierhuis in Rotterdam gaf een gemêleerd

gezelschap en een recensie in ProgJazz. Een mooie stap in onze marketingdoelstelling om een nieuw publiek aan te spreken.

Zelf hebben we samen met Johan Kloosterboer een hele sterke perscampagne gedraaid. In 'Activiteiten' is te lezen dat we veel landelijke pers hebben bereikt. Graag benoem ik hierin nog onze eigen actieve rol in het bereiken van pers uit ons netwerk (bijvoorbeeld VPRO Vrije geluiden en de Volkskrant) en de trots die wij ervaren door de overweldigende reactie aan landelijke pers en vervolgens de mensen die onze kanalen wisten te vinden. In de eerste twee weken na de release hadden we 541 luisteraars bereikt via enkel Spotify. Een mooie stap voor ons merk.

Het beheren van de social media wordt nog altijd door onszelf gedaan om een persoonlijke uitstraling te houden naar ons publiek. Een mooie ontwikkeling in 2022 is de extra betrokkenheid die wij zien groeien op Instagram. Sinds 2022 zijn wij meer gebruik gaan maken van de *stories* om meer audio-visueel inzicht te kunnen geven in onze werkwijze. Dit klinkt serieus, maar is kleurrijk en ontspannen. Denk aan de opnames in de Wisseloord studio, onzin in de pauzes bij concerten maar ook zeker het experiment wat ontstond in de coproductie met De Link in samenwerking met stadscomponist Mathijs Leeuwis. Sensitief omgaan met de andere musici en een seconde later lachen om iets wat ontstaat uit een improvisatie. Onze uitingen zijn dynamischer geworden. De samenwerking met De Link heeft ons veel gebracht in de lokale pers/media. Het samen opgaan in de online en offline uitingen versterkte de positie van beide organisaties.